

اعلامیه مطبوعاتی مشترک انتخابات پارلمانی ۱۳۹۷ افغانستان

کابل - مردم افغانستان در انتخابات پارلمانی امسال تصاویر زیبا و بی‌مانندی خلق کردند؛ تصاویری از مشق دموکراسی و اراده‌ای قوی برای تعیین سرنوشت و تغییری مثبت در جهت پیشرفت کشور. دوشادوش رای‌دهندگان، بیش از ۱۱۴۰۰ نفر ناظر در ۳۳ ولایت افغانستان از سوی جمعی از نهادهای جامعه مدنی شامل: مرکز آموزش حقوق بشر برای زنان افغان، بنیاد انتخابات شفاف افغانستان (تیفا)، مؤسسه دیده‌بان انتخابات و شفافیت افغانستان (ایتوا)، موسسه انتخابات آزاد و عادلانه افغانستان (فیفا)، مجمع جامعه مدنی افغانستان (مجما)، و مؤسسه تفریحی بایسکل رانی و بازتوانی برای معلولین افغان (ابرار) از جریان فعالیت‌های انتخاباتی کاندیدان، جریان رای‌دهی و روند شمارش آراء در روزهای انتخابات نظارت نمودند.

در بیش از پانزده سال گذشته، مردم افغانستان در حال تمرین دموکراسی در مراحل مختلف شکل‌گیری بنیادهای سیاسی و اجتماعی این کشور بوده هستند. در انتخابات پارلمانی ۱۳۹۷، به نظر می‌رسد مردم خواهان یک تغییر اساسی هستند؛ تغییری از جنس سهیم شدن در تعیین سرنوشت سیاسی‌شان توسط انتخاب نمایندگان واقعی خودشان برای اشغال کرسی‌های پارلمان. اشتراک چشم‌گیر و تحسین‌برانگیز مردم در این انتخابات گواه این خواست مردم بود.

انتخابات ۱۳۹۷ با شوق و اشتیاق رای‌دهندگان در صف‌های طولانی شروع شد و اشتراک گسترده زنان و جوانان چهره‌ای متفاوت به آن داد. نیروهای امنیتی افغان این بار بدون حضور نیروهای امنیتی بین‌المللی بسیار خوب درخشیدند. رسانه‌ها با پوشش مداوم، جلوگیری از نشر خبرهایی که باعث تضعیف روحیه رای‌دهندگان می‌شد، انعکاس حضور گسترده و تشویق و ترغیب مردم، سهم خود را بسیار خوب ادا کردند و نهادهای جامعه مدنی با نظارت از مراحل مختلف انتخابات با بکار گماردن تعداد بسیار زیادی از ناظران در سرتاسر کشور، تلاش کردند که با جلوگیری از اشکال مختلف تقلب و فساد در انتخابات، پاسداری قوی در تامین اراده‌ی مردم در انتخاب نمایندگان واقعی‌شان باشند.

ذوق و شوق و حضور گسترده مردم برای رای‌دهی در ساعات اولیه انتخابات، متأسفانه با بروز بعضی نارسایی‌ها در عملکرد و مدیریت مراکز رای‌دهی به چالش کشیده شد و تعداد زیادی از رای‌دهندگان با وجود ساعتها انتظار در صف‌های طولانی موفق به رأی دادن نشدند. متأسفانه دلیل عمده بیشتر مشکلات و چالش‌های موجود، عدم هماهنگی و عملکرد ضعیف کمیسیون مستقل انتخابات بود. مشاهدات و گزارش‌های دریافتی از ناظرین ما حاکی از وجود مشکلات و چالش‌های فراوان در جریان انتخابات پارلمانی بوده که بارزترین آنها به شرح ذیل می‌باشد:

- عدم هماهنگی و ضعف مدیریت در کنترل مراکز رای‌دهی از سوی کمیسیون مستقل انتخابات که منجر به تاخیر در باز شدن بسیاری از مراکز رای‌دهی شد؛
- مشکلات ناشی از لیست اسامی رای‌دهندگان به شمول عدم موجودیت لیست در بسیاری از مراکز، ارسال لیست یک محل به محل دیگر، نبود اسامی رای‌دهندگان در لیست بطور پراکنده یا نبود اسامی که با بعضی از حروف الفبا مثل ک، گ، ع، و غیره شروع می‌شد؛
- مشکلات ناشی از دستگاه‌های بایومتریک به دلیل آموزش ناکافی و عدم آشنایی کارمندان کمیسیون با استفاده صحیح این دستگاه‌ها، خرابی آنها و فقدان پشتیبانی فنی برای رفع سریع مشکل؛

- تخطی از قانون انتخابات در تمديد انتخابات و انتخابات در روز دوم؛
- سوءاستفاده و تخطی از قانون و طرزالعمل‌های انتخاباتی از سوی بعضی از نمایندگان احزاب و کاندیداها، به‌گونه‌ی مثال تبلیغات انتخاباتی در مراکز رای‌دهی و اعمال فشار و تطمیع رای‌دهندگان به نفع خود.

بعنوان مجموعه‌ی نظارت‌کننده مستقل و بی‌طرف و به منظور بهبود برگزاری انتخابات در کشور، پیشنهادات و توصیه‌های ما به گروه‌های مختلف که در برگزاری و پشتیبانی روند انتخابات نقش اساسی دارند به شرح ذیل می‌باشد:

به کمیسیون مستقل انتخابات:

- احترام به قوانین و طرزالعمل‌ها در اخذ تصمیم اساسی مثل تمديد انتخابات برای روز دوم و مراجعه به رای و نظر همه طرف‌های ذیدخل؛
- توجه به آموزش‌های مسلکی برای کارمندان کمیسیون و نقش اساسی آن در روند رای‌دهی و جلوگیری از ضیاع وقت؛
- ایجاد یک سیستم ارتباطات مؤثر بین ناظرین و مشاهدین و کارمندان کمیسیون در سطوح مختلف؛
- بازنگری در مورد چگونگی تقسیم وظایف و بکارگیری معلمان بحیث کارمندان موقت کمیسیون؛
- آموختن از تجربیات کسب‌شده دربارہ استفاده از لیست رای‌دهندگان و بایومتریک در انتخابات آینده؛
- اعلان به‌وقت نتایج ابتدایی و نهایی مطابق تقویم انتخابات.

به رای‌دهندگان: استفاده درست از حق رأی بعنوان ابزار قوی در تامین حقوق اجتماعی و شهروندی‌شان از وظایف اساسی رای‌دهندگان می‌باشد.

به نیروهای امنیتی:

- حفظ بی‌طرفی و عدم فعالیت به نفع کاندیدان؛
- تامین امنیت ناظرین و مشاهدین بعنوان یکی از اهرم‌های اساسی و مهم در پروسه انتخابات؛
- آموزش نیروهای امنیتی در رابطه با نقش، وظایف و مسؤولیت‌های طرفین دخیل در انتخابات به شمول ناظرین، مشاهدین، نمایندگان کاندیداها و احزاب سیاسی و سایر طرفین ذیدخل.

به جامعه جهانی: ادامه همکاری‌ها و حمایت‌های مالی و تخنیکي برای اصلاحات انتخاباتی و پروسه‌ی انتخابات.

به احزاب سیاسی، کاندیداها و نمایندگان آنها:

- هماهنگی و همکاری با دیگر گروه‌های ناظر و مشاهد؛
- آموزش نمایندگان و ناظران در رابطه با مسؤولیت‌ها، حقوق و صلاحیت‌های آنها؛
- توجه و احترام به قوانین و طرزالعمل‌های انتخاباتی و عدم تخطی از آنها؛

به کمیسیون شکایات انتخاباتی:

کمیسیون شکایات انتخاباتی دارای نقش نهایی و مهم در روند انتخابات و اعتبار آن است. با در نظر گرفتن تجربه انتخابات گذشته و کاستی‌های مدیریت روز انتخابات، ما قویا توصیه می‌کنیم که کمیسیون شکایات انتخاباتی:

- مشاهدات و تصمیم گیری های خود را بر اساس قوانین، مقررات و طرز العمل های تصویب شده انجام دهد؛
- از شفافیت و شریک سازی معلومات با مردم درباره عملکردها و دست آوردهای روزانه خویش اطمینان دهد؛
- یک حلقه درست و قابل اعتماد را به منظور گرفتن مشوره های لازم در صورت بروز موارد مناقشه و درگیری ایجاد کند؛ و
- از شریک سازی معلومات و تصامیم حساس قبل از تصویب نهایی، که می تواند مبنای پروپاگند شود، اجتناب نماید.

به نمایندگان آینده پارلمان: بازنگری و اصلاح قوانین و طرز العمل های انتخابات با توجه به تجربیات حاصله.